

MINISTERUL EDUCAȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
MD-2033 Chișinău
Republica Moldova
tel. 23-33-48, fax. 23-35-15
www.edu.md

Пляца Марий Адунэрь Национале, 1
МД-2033 Кишинэу
Республика Молдова
тел. 23-33-48, факс: 23-35-15
www.edu.md

ORDIN

Nr. 509 din 12 iunie 2015
Chișinău

Cu privire la prevenirea și combaterea
abandonului și absenteismului școlar

În scopul prevenirii și combaterii fenomenului de abandon și absenteism școlar, implementării metodelor de management educațional bazat pe date veridice și relevante, în conformitate cu Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014, Hotărârea Guvernului nr. 653 din 06.11.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Ministerului Educației, Ministrul emite următorul:

ORDIN

1. Se aprobă *Instrucțiunea privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului* și *Planul de acțiuni pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului în învățământul general* (anexele 1 și 2).
2. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului vor asigura:
 - aplicarea *Instrucțiunii privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului*;
 - implementarea *Planului de acțiuni pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului în învățământul general*.
3. Direcția învățământ preuniversitar (dna Chicu Valentina) va monitoriza implementarea *Planului de acțiuni pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului în învățământul general*.
4. Centrul de Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație (dl Malearovici Arcadie) va asigura asistența tehnică necesară pentru colectarea și sistematizarea datelor privind abandonul și absenteismul școlar.
5. Controlul executării prezentului ordin se pune în sarcina doamnei Liliana Nicolaescu-Onofrei, viceministru.

Ministru

Maia Sandu

Ex. S. Harea 022 232502

INSTRUCȚIUNEA PRIVIND PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI ABSENTEISMULUI

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezenta Instrucțiune vizează măsurile de prevenire și combatere a abandonului școlar și absenteismului, în vederea asigurării prevederilor Codului Educației al RM, HG nr. 434 din 10.06.2014 cu privire la aprobarea Strategiei pentru protecția copilului pe anii 2014-2020, Legii nr. 140 din 14.06.2013 cu privire la protecția specială a copiilor în situații de risc și a copiilor separați de părinți, HG nr. 270 din 08.04. 2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.
2. Prevederile prezentei Instrucțiuni vizează angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniul educației și au în responsabilitate prevenirea și combaterea absenteismului și abandonului școlar.
3. Autoritățile, structurile, instituțiile și specialiștii cu competențe în domeniul educației sînt obligați să aplice prezenta Instrucțiune, în vederea prevenirii și combaterii absenteismului și abandonului școlar.
4. Inspectoratul Școlar Național va controla, iar Organele Locale de Specialitate în Domeniul Învățămîntului (în continuare OLSDÎ) vor monitoriza aplicarea prevederilor prezentei Instrucțiuni.
5. În sensul prezentei Instrucțiuni, noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații:
 - a) **Abandon școlar** – situația în care un elev a fost înscris în școală într-un anumit an școlar, dar nu se mai regăsește în învățămînt în anul școlar următor (și nu a emigrat sau a decedat).
 - b) **Absenteism școlar** - fenomenul înregistrat în cazul elevilor care absentează regulat, fără un motiv temeinic, 3 zile consecutiv sau mai mult de 10 lecții pe parcursul unei luni și care reflectă o problemă socială manifestată prin conduită evazionistă a elevului, absența nemotivată sau fuga de la lecții, lipsa de interes și de motivație pentru studii.
 - c) **Copii care sînt în situație de risc de abandon școlar** - copiii care, în virtutea unor cauze și circumstanțe de ordin individual, familial, socio-economic sau educațional, sînt în pericol de a abandona instituția de învățămînt. Acest termen include, dar nu se limitează doar la copiii din grupurile discriminate în mod tradițional, cei care absentează frecvent de la școală sau cei care au o performanță școlară semnificativ mai slabă.
 - d) **Plan instituțional de acțiuni pentru prevenirea abandonului și absenteismului** – parte componentă a planului de activitate al instituției de învățămînt, care include acțiuni specifice axate pe prevenirea abandonului școlar și absenteismului.

e) *Plan individual de sprijin pentru combaterea situației de abandon sau absentism* – document prin care se realizează planificarea acțiunilor de sprijinire a elevului în vederea eliminării cauzelor generatoare ale situației de abandon sau absentism și a reintegrării socio-educative a copilului.

II. CONTROLUL ȘI ASIGURAREA COLECTĂRII DATELOR PRIVIND ABANDONUL ȘI ABSENTEISMUL

6. Administrația instituțiilor de învățământ:

a) va completa documentația referitoare la evidența contingentului de elevi și situația lor școlară și va menține cu strictețe evidența curentă a acestora (registru alfabetic al elevilor; registrul de ordine referitoare la fluctuația elevilor);

b) va controla înregistrarea și evidența cu acuratețe a absențelor elevilor de către diriginți și cadrele didactice;

c) va controla actualizarea în SIME a datelor de către operatorii școlari;

d) va asigura elaborarea și prezentarea la timp a rapoartelor privind actualizarea datelor în SIME către OLSDÎ.

7. OLSDÎ:

a) vor verifica completarea în instituțiile de învățământ a documentației referitoare la evidența contingentului de elevi și situația lor școlară;

b) vor monitoriza procesul de actualizare a datelor în SIME;

c) vor asigura elaborarea și prezentarea la timp a rapoartelor privind actualizarea datelor în SIME către ME;

d) vor sancționa directorii instituțiilor de învățământ care vor prezenta date cu caracter eronat.

III. ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA PLANURILOR INDIVIDUALE DE SPRIJIN PENTRU COMBATerea CAZURILOR DE ABANDON ȘCOLAR SAU ABSENTEISM

8. Administrația instituției de învățământ va organiza și va monitoriza:

a) constatarea cazurilor de abandon școlar;

b) constatarea cazurilor de absentism și risc de abandon școlar;

b) determinarea cauzelor și factorilor determinanți pentru fiecare caz de abandon școlar sau absentism și risc de abandon școlar în parte;

c) elaborarea și implementarea planurilor individuale de sprijin pentru combaterea fiecărui caz de abandon școlar sau absentism și risc de abandon școlar și reintegrarea socio-educativă a elevului aflat în situație de abandon școlar sau absentism.

9. Administrația instituției de învățământ:

a) va desemna un responsabil la nivelul instituției pentru combaterea cazurilor de abandon școlar și absentism;

b) va referi, funcție de situație, cazurile soluționarea cărora necesită implicarea organelor abilitate;

e) va prezenta OLSDÎ rapoarte semestriale cu privire la implementarea planurilor individuale de sprijin pentru combaterea fiecărui caz de abandon școlar sau absentism și risc de abandon școlar și a reintegrării socio-educative a elevului.

10. Dirigințele de clasă:

a) în cazul în care elevul absentează 1 zi nemotivat (sau 3 lecții pe parcursul unei săptămîni):
- va contacta familia;

- se va asigura că elevul nu este într-o situație de risc;
- va interveni în scopul readucerii la școală a elevului;

b) în cazul continuării absentării nemotivate:

- va informa administrația instituției cu privire la cazul dat;
- va constata cauzele neprezentării la școală a elevului;
- va identifica măsuri pentru soluționarea cazului;

c) în cazul identificării unei situații de risc, va proceda în conformitate cu *Instrucțiunea privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării, traficului.*

IV. ELABORAREA ȘI IMPLEMENTAREA PLANURILOR INSTITUȚIONALE DE ACȚIUNI PENTRU PEVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI ABSENTEISMULUI

10. Administrația instituției de învățămînt va asigura:

a) elaborarea și încorporarea în planul anual de activitate a componentei cu acțiuni pentru prevenirea abandonului școlar și absenteismului;

b) monitorizarea acțiunilor pentru prevenirea abandonului școlar și absenteismului;

c) prezentarea semestrială a rapoartelor privind implementarea acțiunilor pentru prevenirea abandonului școlar și absenteismului;

11. Administrația instituției de învățămînt va asigura capacitatea cadrelor didactice în vederea:

a) observării și identificării cazurilor de risc de abandon școlar și de absenteism;

b) stabilirii cauzelor și factorilor determinanți;

c) comunicării eficiente cu familia;

d) colaborării cu comunitatea și reprezentanții instituțiilor abilitate;

e) elaborarea, implementarea și raportarea cu privire la realizarea planurilor de acțiuni.

12. Administrația instituției de învățămînt va stabili relații de colaborare și va iniția acțiuni comune cu partenerii sociali și structurile abilitate pentru realizarea măsurilor de prevenire a abandonului școlar și absenteismului.

PLAN de ACȚIUNI
PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI ABSENTEISMULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL GENERAL

Prezentul Plan de acțiuni nu prevede costuri suplimentare deoarece acțiunile menționate vor face parte din fișa de post / responsabilitățile de serviciu ale angajaților structurilor implicate.

OBIECTIV GENERAL: ASIGURAREA CONDIȚIILOR ȘI IMPLEMENTAREA ACȚIUNILOR ÎN VEDEREA PREVENIRII ȘI COMBATERII ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI ABSENTEISMULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL GENERAL

Obiective specifice/ Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili	Indicatori	Proceduri de raportare
OBIECTIV SPECIFIC 1: STABILIREA CADRULUI INSTITUȚIONAL ȘI LEGAL PENTRU PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI ABSENTEISMULUI				
1. Revizuirea Hotărârii de Guvern nr. 434 din 23.07.1996 pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la evidența copiilor și adolescenților cu vârste între 5 și 16 ani în scopul perfecționării procedurii de elaborare a listelor copiilor.	Septembrie 2015	Ministerul Educației	Modificări aprobate	
2. Elaborarea unei Instrucțiuni pentru instituțiile de învățământ privind cooperarea interministerială / ordin comun de intervenție în cazul copiilor neșcolarizați, a copiilor în situație de risc de abandon școlar, a copiilor în situație de absenteism cronic.	Septembrie 2015	Ministerul Educației	Instrucțiune elaborată și diseminată în școli	
3. Ajustarea fișelor de post pentru persoanele responsabile de asigurarea prevenirii abandonului și absenteismului în cadrul instituției de învățământ, OLSDÎ și Ministerului Educației.	Septembrie 2015	Ministerul Educației	Fișe de post ajustate pentru persoanele din instituția de învățământ, OLSDÎ și Minister	
4. Desemnarea persoanelor de referință responsabile de problemele prevenirii abandonului și absenteismului	Imediat după aprobarea planului	Ministerul Educației OLSDÎ	Termeni de referință elaborați și aprobați pentru activitatea persoanelor desemnate	

Obiective specifice/ Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili	Indicatori	Proceduri de raportare
din cadrul Ministerului Educației, OLSDÎ și instituției de învățământ		Instituția de învățământ		
5. Revizuirea instrumentelor de evaluare pentru a include în evaluarea instituției de învățământ, a cadrelor didactice și manageriale a indicatorilor cu referire la calitatea realizării măsurilor de prevenire și diminuare a absenteismului și abandonului.	Septembrie 2015	Ministerul Educației Inspectoratul Școlar Național OLSDÎ	Instrumente de evaluare revizuite	
6. Modificarea actelor normative pentru a oferi a doua șansă copiilor cu vîrstă mai mare de 16 ani care nu au absolvit clasa a noua.	Septembrie 2015	Ministerul Educației	Acte normative revizuite	
OBIECTIV SPECIFIC 2: EFICIENTIZAREA PROCESULUI DE COLECTARE A DATELOR REFERITOR LA ABANDON ȘI ABSENTEISM ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL GENERAL				
1. Actualizarea datelor în sistemul informațional de management în educație (SIME) (inclusiv abandon, absențe)	Octombrie / iunie al fiecărui an de învățământ	Operatorii școlari Operatorii la nivel de raion Centrul Tehnologiei Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE)	Numărul copiilor care au abandonat școala Numărul absențelor nemotivate per copil	Raportul operatorului privind finalizarea actualizării datelor în SIME
2. Pregătirea rapoartelor analitice în baza datelor actualizate	Decembrie / iulie al fiecărui an de învățământ după actualizarea SIME	Operatorii școlari Operatorii la nivel de raion Analiștii naționali	Raport analitic finalizat la nivel de instituție de învățământ, care include informația privind abandonul școlar și absenteismul, inclusiv motivele.	Raport prezentat organului ierarhic superior

Obiective specifice/ Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili	Indicatori	Proceduri de raportare
OBIECTIV SPECIFIC 3: ASIGURAREA INTERVENȚIILOR COMPLEXE PENTRU COMBATEREA CAZURILOR DE ABANDON ȘI ABSENTEISM LA NIVEL DE INSTITUȚIE DE ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI APL				
1. Contactarea familiei în situația când copilul a absentat fără un motiv rezonabil mai mult decât o zi sau dacă copilul absentează mai mult de trei ore în săptămână.	Imediat	Dirigintele de clasă	Motive identificate privind nefrecventarea instituției de învățămîn	Notă informativă directorului instituției de învățămînt
2. Elaborarea și implementarea în comun cu autoritatea publică locală și alte servicii disponibile la nivelul comunității a planului de acțiuni pentru întoarcerea copilului la școală (plan individual), <i>dacă elevul continuă să absenteze instituția de învățămînt după ce a fost contactat de dirigintele de clasă.</i>	Timp de 3 zile lucrătoare de la constatarea cazului nesoluționat	Persoana desemnată din instituția de învățămînt, din APL I sau II	Plan individual elaborat	Notă informativă către OLSDÎ
3. Referirea cazurilor la Direcția raională de asistență socială și protecție a familiei, Consiliul pentru Protecția Drepturilor Copiilor, Comisia raională pentru Copilul aflat în Dificultate, Biroul Siguranță Copii de pe lângă Inspectoratul de Poliție, Serviciul de asistență psihopedagogică raional și alte structuri (după caz) <i>dacă copilul nu s-a reîntors la școală sau dacă nu a încetat să absenteze pe parcursul a 10 zile de la demararea implementării Planului de acțiuni elaborat.</i>	După 10 zile de implementare a Planului individual elaborat	Persoana desemnată din instituția de învățămînt	Numărul copiilor în afara școlii, cazurile cărora sînt gestionate de autoritățile corespunzătoare	Raport Comisiei Raionale pentru Copilul Aflat în Dificultate Notă informativă prezentată OLSDÎ de către persoana responsabilă din cadrul instituției de învățămînt
OBIECTIV SPECIFIC 4: ASIGURAREA INTERVENȚIILOR COMPLEXE PENTRU PREVENIREA CAZURILOR DE ABANDON ȘI ABSENTEISM LA NIVEL DE RAION ȘI MINISTER				

Obiective specifice/ Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili	Indicatori	Proceduri de raportare
1. Monitorizarea implementării planurilor individuale pentru întoarcerea copiilor la școală și pregătirea raportului privind rezultatele.	Pe parcursul implementării; semestrial	Persoana desemnată din OLSDÎ	Nr. de copii care au depășit situația de abandon și frecvențează instituția de învățământ, în raport cu numărul inițial	Raport privind implementarea Planurilor individuale pregătit și prezentat de OLSDÎ conducerii APL II și Ministerului Educației în baza Notei informative de la instituțiile de învățământ
2. Monitorizarea și raportarea datelor referitoare la copiii neșcolarizați.	Semestrial	Persoana desemnată din instituția de învățământ Persoana desemnată din OLSDÎ (APL II)	Diminuarea numărului copiilor neșcolarizați	Raport prezentat de OLSDÎ conducerii APL II și Ministerului Educației Publicarea anuală de către Ministerul Educației a informațiilor cu privire la dinamica indicatorilor relevanți pentru abandon, absenteism.
3. Monitorizarea respectării procedurii transferurilor școlare ale copiilor în limitele raionului și în afara acestuia.	Semestrial	Persoana desemnată din OLSDÎ (APL II)	Numărul elevilor care părăsesc sistemul educațional în timpul transferului	Raport semestrial prezentat Ministerului Educației

Obiective specifice/ Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili	Indicatori	Proceduri de raportare
4. Aplicarea de sancțiuni managerilor școlari care nu raportează datele în mod corect	Iulie/Decembrie	OLSDÎ	Numărul managerilor instituțiilor de învățământ sancționați pentru manipularea cu date	Notă informativă a OLSDÎ către Ministerul Educației
OBIECTIV SPECIFIC 5: ASIGURAREA INTERVENȚIILOR COMPLEXE PENTRU PREVENIREA CAZURILOR DE ABANDON, ABSENTEISM ȘI NEȘCOLARIZARE				
1. Monitorizarea completării registrelor de evidență a copiilor care emigrează și a materialelor confirmative prezentate de către părinți	Permanent	Administrația instituției de învățământ Responsabil OLSDÎ	Date în SIME	Raport semestrial prezentat Ministerului Educației
2. Dezvoltarea capacităților specialiștilor din OLSDÎ cu privire la prevenirea și diminuarea abandonului școlar și absenteismului	anual	Ministerul Educației	Specialiștii din OLSDÎ instruiți	Raport privind numărul de personal instruit
3. Elaborarea și implementarea Planurilor de prevenire a abandonului și a absenteismului la nivel instituțional, ca parte a planului anual de activitate.	Anual	Instituția de învățământ (diriginții, cadrele didactice și administrația)	Planurile elaborate și implementate	Raport analitic către OLSDÎ
4. Conducerea campaniilor de informare la nivel central și la nivel de școală cu privire la motivarea studiiilor, importanța finalizării învățământului general obligatoriu și frecventării regulate a școlii.	Permanent	Ministerul Educației OLSDÎ Administrația instituțiilor de învățământ	Campanii de informare	

Obiective specifice/ Acțiuni	Termen de realizare	Responsabili	Indicatori	Proceduri de raportare
5. Monitorizarea procedurilor de asigurare cu manuale gratuite a copiilor din familii cu venituri mici, familii sărace.	August - Septembrie	OLSDÎ Ministerul educației	Procedura de asigurare gratuită cu manuale a copiilor din familii cu venituri mici și familii sărace aplicată în toate instituțiile de învățământ	Rapoarte prezentate Fondului de manuale de către Ministerul Educației
6. Asigurarea transportării gratuite a tuturor elevilor (clasele I-IX), din localitățile în care nu sînt instituții de învățământ, spre și de la școala din districtul școlar.	Pe parcursul anului	OLSDÎ	Numărul elevilor transportați	Rapoarte semestriale prezentate Ministerului Educației